

Bergindustriens fellesekretariat

Bergindustriens landssammenslutning (BIL)
Stenindustriens landssammenslutning (SIL)
Pukk- og grusleverandørenes landsforening (PGL)

Miljøverndepartementet,
Pb. 8013 Dep,
0030 OSLO

Deres ref.
200603436-/GH

Oslo. 15.11.2007

Høring – Utkast til lov om naturområder i Oslo og nærliggende kommuner (Marka)

Bergindustriens Fellesekretariat består av de tre likestilte partnerne Bergindustriens landssammenslutning (BIL), Stenindustriens landssammenslutning (SIL) og Pukk- og grusleverandørenes landsforening (PGL). Til sammen favner vi hele den norske bergverksbransjen, dvs. bedrifter som i 2006 omsatte for 9,2 mrd. kr med en sysselsetting på omtrent 4700 personer, ifølge Norges geologiske undersøkelse (NGU). Vår uttalelse kommer på vegne av alle de tre partnerne i fellesskapet.

Som brukere av arealer er vi opptatt av at vernetanken, som i seg selv er prisverdig, ikke må sette fullstendig stengsel for skånsom og bærekraftig bruk av områder, også til krevende inngrep som bergverksdrift. Våre bedrifter har en viktig rolle å spille: nemlig å skaffe samfunnet nødvendige mineraler og byggeråstoffer for å opprettholde vår moderne livsform. Uten bergverksbedrifter ville det vært umulig å bygge veier, bygge hus av betong eller stein, anlegge utearealer, skaffe mineraler til så ulike bruk som tilsetning i næringsmidler og kosmetikk, tilsvarende i glass, maling, papir og andre industrielle formål osv, for å nevne enkelte formål av mange.

I denne høringssaken ønsker vi å rette spesiell oppmerksomhet på de mineralske byggeråstoffene – pukk og grus – som Oslo og samfunnet rundt Oslo er avhengig av i forbindelse med de aller fleste former for byggeprosjekter, inklusiv betong og asfalt. Det innebærer at disse bergressursene er nødvendig i forbindelse med alle små og store byggearbeider som bidrar som del av den samfunnsmessige utvikling. Ifølge Norges Geologiske undersøkelse (NGU) er forbruket av pukk og grus i Norge i gjennomsnitt pr. innbygger i størrelsesorden 10-12 tonn pr. år. Dette tilsvarer et vanlig lastebillass pr. person, mao. går det 4,3 mill. "grusbiler" på norske veier hvert år.

Oslo er et pressområde og vårt viktigste byggemarked. NGU har anslått at Oslo sitt forbruk/behov av pukk- og grusmaterialer (heretter kalt byggeråstoffer) utgjør

---

Bergindustriens fellesekretariat/Secretariat for the Norwegian Mining and Quarrying Industries

Postadresse: Postboks/P.O. Box 7072 Majorstuen, N-0306 OSLO, Norge/Norway •
Besøksadresse/Visiting Address: Oscarsgt 20
Epost/E-mail: pqi@pqi.no • Hjemmesider/Home pages internet: www.bergindustrien.no
Telefon/Phone: +47 22590130/sentralbord, -31, -32, -34/direkte linjer • Telefaks: + 47 22590133

omkring 4 mill. tonn i året i de neste 50 årene, dersom byggetakten/byutvikling holder seg på dagens nivå.

For øvrig er det slik at ikke alle steintyper egner seg til ethvert byggeformål. Til veiformål trengs det slitestyrke og friksjon. Til jernbanepukk er elastisitet av betydning. Når det gjelder betong er kornfordeling og kornform av materialet viktig. *For natursteinsforekomster er det bl.a. viktig at det er så få sprekker som mulig.* Og så videre ... Det betyr at steinmaterialer må hentes fra lokale forekomster som oppfyller de nødvendige krav til kvalitet for de formål de skal brukes til. De lokale forekomster som drives reduseres og tømmes dermed over tid og må erstattes av nye, som har egnet kvalitet. Det forutsetter først og fremst en detaljert kartlegging av regionens samlede geologiske ressurser (inkludert Marka), for å identifisere alle potensielle forekomster, samt at det bør lages en tilsvarende overordnet forsyningsplan for Oslo-området for de kommende år. Et slikt planbasert opplegg vil gi et godt grunnlag for å kunne dekke samfunnets behov for byggeråstoffer, samtidig som det skjer på en bærekraftig god måte. Det må være et politisk ansvar å utvikle forsyningsplaner av denne typen. Vi viser i denne sammenheng til forprosjekt om pukk og grus i hovedstadsregionen, som Akershus fylkeskommune, etter initiativ fra tidligere fylkesordfører Hildur Horn Øien, nå setter i gang.

I dagens situasjon er Huken Pukkverk (Oslo Vei AS), Bjørndalen Pukkverk (Feiring Bruk AS) og Bonkall og Steinskogen Pukkverk (Franzefoss Pukk AS) samt Grorud Granitt og Skifer AS bedrifter som er lokalisert i randsonen til Oslo-marka. NGU kategoriserer de nevnte forekomstene som "av nasjonal interesse". Disse bedriftene er sentrale leverandører av byggeråstoff til Oslo og området rundt og bidrar til at nærmere 1 mill. av de nødvendige 4 mill. tonn per år kommer fra det Oslo-nære området i randsonekommunene. Utenom disse bedriftene er den geologisk detaljkartleggingen av egnede bergarter for byggeråstoffer ufullstendig og dermed heller ikke tilstrekkelig som grunnlag for reguleringsplaner som definerer potensielle råstoffkilder for fremtiden. Manglende geologisk kunnskap om mineralråstoffene innenfor Oslo-marka er derfor svært uheldig. Dette kan for eksempel medføre at viktige geologiske ressurser som vi ikke kjenner til i dag, og som Oslo trenger, båndlegges og går tapt for fremtiden dersom for restriktive verneregler etableres gjennom utformingen av den nye Marka-loven.

Dersom det ikke legges til rette for at Oslo-regionen sikres en langsiktig plan for størst mulig grad av selvforsyning av byggeråstoffer, så vil dette kunne få uheldige følger for miljø og trafikksituasjonen i området. I dagens situasjon må ca. 1 mill. tonn per år "importeres" fra områder som ligger i fjernere deler av randsonekommunene til Oslo eller enda lenger unna. Dette tilsvarer ca. 100 000 lastebillaster/lastebiler som belaster et fra før hardt presset veinett i Oslo-området, samtidig med den negative miljømessige belastningen det medfører. Situasjonen vil ytterlig forverres dersom importmengden må økes som følge av redusert egenforsyning. I tillegg vil byggekostnadene øke i takt med transportkostnadene med de ulemper det vil medføre, dersom transportavstandene blir lengre.

En annen problemstilling er at bruken av bergverksressurser endrer seg over tid. Industrimineraler som i dag er ledende innen norsk og internasjonal bergindustri ble for noen tiår siden betraktet som uinteressante kommersielt sett. Etter hvert som samfunnets kunnskap og kompetanse utvikler seg, utvikler også kunnskapen om mulig bruk av bergressurser seg. Dette betyr at også geologiske ressurser som allerede var kjent på vernetidspunktet, men ikke funnet å ha betydning nok til å påvirke vernebeslutningen, på et senere tidspunkt kan øke i bruksverdi og nytte for

samfunnet. Dette kan tilsi et behov for på et senere tidspunkt å revurdere/justere vernebeslutningen.

Vi ønsker derfor å advare mot en utvikling der "alt" skal vernes, og der all bruk av verneområdene blir forbudt. Vi mener at erfaringer fra vår bransje tilsier at det bør åpnes for en mulighet for en dispensasjon/revurdering av vernebeslutningen på et senere tidspunkt, selvsagt etter en grundig vurdering og utredning av konsekvenser og utelukkende der viktige samfunnshensyn tilsier slik endring. Forutsetningen for at en slik endring tillates bør være at påvirkningen/tiltaket/inngrepet i det aktuelle området skjer på tilstrekkelig skånsomt og bærekraftig vis.

I tillegg til og i sammenheng med det som er nevnt foran har vi følgende spesielle kommentarer:

1. Vi merker oss at man i lovforslaget i utgangspunktet foreslår generelt forbud mot bygge- og anleggstiltak innenfor markagrensen. Vi stiller oss ikke negativ til dette dersom loven gir åpning for dispensasjon i forhold til utvinning av mineraler/byggeråstoffer, i tilfeller hvor den samfunnsmessige nytteverdi uten tvil er større enn ulempene. (Utnyttelse av naturressurser på lik linje med landbruk og skogbruk).
2. Før loven vedtas foreslår vi at NGU foretar en geologisk kartlegging og vurdering av arealet som vil omfattes av den nye Marka-loven. Hensikten med dette vil være å kunne foreslå eventuelle justeringer av yttergrenser der hvor det kan begrunnes. Samtidig vil det være riktig å ha kjennskap til hvilke naturressurser som for øvrig båndlegges i forbindelse med den nye loven.

Med vennlig hilsen,

På vegne av styrelederne i BIL, SIL og PGL
Øystein Rushfeldt, Ragnar Kjeserud, Kjell Apeland

Elisabeth Gammelsæter
Generalsekretær